

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง(Quasi-experimental Design) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองสองห้องวิทยา จังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2553

ในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้แทนความหมาย ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนสมาชิกกลุ่มตัวอย่าง
D	แทน	ผลต่างระหว่างคู่คะแนน
t	แทน	แทนค่าสถิติการแจกแจงแบบที (t - distribution)

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ก่อนและหลังการทดลอง

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ และนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบคะแนนจิตสภาวะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม
แนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสภาวะ ก่อนและหลังการทดลอง

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนจิตสภาวะของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลัง
การทดลอง

คนที่	คะแนนจิตสภาวะ		D	D ²
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง		
1	87	111	24	576
2	81	111	30	900
3	80	111	31	961
4	84	112	28	784
5	88	103	15	225
6	80	103	23	529
7	80	104	24	576
8	86	104	18	324
9	86	104	18	324
10	86	104	18	324
11	88	104	16	256
12	86	105	19	361
13	85	105	20	400
14	80	108	28	784
15	90	108	18	324
16	82	108	26	676
17	95	110	15	225
18	84	110	26	676
19	85	111	26	676
20	87	112	25	625

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนจิตสภาวะของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลัง
การทดลอง (ต่อ)

คนที่	คะแนนจิตสภาวะ		D	D ²
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง		
21	98	112	14	196
22	99	112	13	169
23	96	112	16	256
24	96	112	16	256
25	95	113	18	324
26	84	113	29	841
27	89	114	25	625
28	88	114	26	676
29	103	114	11	121
30	92	115	23	529
31	90	115	25	625
32	91	115	24	576
33	88	116	28	784
34	103	116	13	169
35	88	116	28	784
36	84	118	34	1156
37	106	118	12	144
38	111	123	12	144
39	111	124	13	169
40	97	128	31	961
41	112	135	23	529
42	127	142	15	225
$\sum X$	3848	4745	897	20785
\bar{X}	91.62	112.98		
S.D.	10.34	8.13		

จากตารางที่ 6 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยจิตสาธารณะเท่ากับ 91.62 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 10.34 และหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยจิตสาธารณะเท่ากับ 112.98 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 8.13 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยจิตสาธารณะของนักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งจากการได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ส่งผลให้นักเรียนกลุ่มทดลองเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านการมีจิตสาธารณะเพิ่มสูงขึ้น

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนจิตสาธารณะก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของกลุ่มทดลอง

การทดลอง	\bar{X}	S.D.	n	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อน	91.62	10.33	42	897	20785	21.967**
หลัง	112.98	8.13	42			

**P < .01

จากตารางที่ 7 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะมีคะแนนเฉลี่ยจิตสาธารณะหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะและนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนจิตสธารณะของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลัง
การทดลอง

คนที่	คะแนนจิตสธารณะ		D	D ²
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง		
1	80	100	20	400
2	80	112	32	1024
3	89	94	5	25
4	99	92	-7	49
5	91	90	-1	1
6	97	114	17	289
7	89	96	7	49
8	95	84	-11	121
9	90	88	-2	4
10	90	95	5	25
11	97	102	5	25
12	99	100	1	1
13	93	87	-6	36
14	99	98	-1	1
15	97	108	11	121
16	100	111	11	121
17	101	117	16	256
18	96	100	4	16
19	84	125	41	1681
20	95	93	-2	4
21	89	92	3	9
22	88	96	8	64

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนจิตสภาวะของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลัง
การทดลอง (ต่อ)

คนที่	คะแนนจิตสภาวะ		D	D ²
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง		
23	89	98	9	81
24	94	91	-3	9
25	108	104	-4	16
26	108	118	10	100
27	97	102	5	25
28	95	100	5	25
29	80	99	19	361
30	88	109	21	441
31	80	112	32	1024
32	102	107	5	25
33	100	110	10	100
34	109	105	-4	16
35	81	84	3	9
36	85	88	3	9
37	80	90	10	100
38	80	97	17	289
$\sum X$	3514	3808	294	6952
\bar{X}	92.47	100.21		
S.D.	8.34	10.03		

จากตารางที่ 8 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยจิตสาธาณะเท่ากับ 92.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 8.34 และหลังการทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยจิตสาธาณะเท่ากับ 100.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 10.03 แสดงให้เห็นว่า คะแนนเฉลี่ยจิตสาธาณะของกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองและหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นผลมาจากกลุ่มควบคุมเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนตามปกติไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธาณะซึ่งมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดการ พัฒนาจิตสาธาณะให้สูงขึ้น ดังนั้นกลุ่มควบคุมจึงไม่มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านการมีจิต สาธาณะเพิ่มมากขึ้น สำหรับนักเรียนที่มีคะแนนจิตสาธาณะหลังการทดลองลดลงนั้น ผู้วิจัยได้ ศึกษาข้อมูลของนักเรียนเพิ่มเติม จากการสอบถามคุณครูที่ปรึกษา คุณครูประจำวิชา เพื่อนๆในห้อง และการสัมภาษณ์พูดคุยกับนักเรียน พบว่าเป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่สนใจเรียน ไม่ตั้งใจเรียน ขาดเรียนบ่อย ไม่เข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น รวมถึงการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า การทำแบบ วัดจิตสาธาณะหลังการทดลอง นักเรียนไม่ได้ตั้งใจทำ และทำเสร็จอย่างรวดเร็วจึงส่งผลให้ คะแนนจิตสาธาณะลดลงได้

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบคะแนนจิตสาธาณะก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา จิตสาธาณะระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ขั้นการทดลอง	กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	S.D.	t
ก่อนทดลอง	กลุ่มทดลอง	42	91.62	10.33	0.44
	กลุ่มควบคุม	38	92.47	8.33	
หลังทดลอง	กลุ่มทดลอง	42	112.98	8.13	6.27**
	กลุ่มควบคุม	38	100.21	10.03	

**P < .01

จากตารางที่ 9 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยจิตสาธาณะก่อนการ ทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

หลังจากการทดลองพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อ พัฒนาจิตสาธาณะมีคะแนนเฉลี่ยจิตสาธาณะของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

จากการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนจิตสาธารณะก่อนและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการทดสอบค่าที (t-test) ซึ่งกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยจิตสาธารณะก่อนการทดลองเท่ากับ 91.62 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 10.34 และหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยจิตสาธารณะเท่ากับ 112.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 8.13 กลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยจิตสาธารณะก่อนการทดลองเท่ากับ 92.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 8.33 และหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยจิตสาธารณะเท่ากับ 100.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 10.03 จากผลการวิจัยกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยจิตสาธารณะสูงกว่ากลุ่มควบคุม แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะสามารถพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนให้สูงขึ้นได้

2. การอภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Design) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อเปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ก่อนและหลังการทดลอง และเพื่อเปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ และนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานดังต่อไปนี้

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 นักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ มีจิตสาธารณะหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิจัยพบว่า เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 1 คือ นักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ มีจิตสาธารณะหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น การอภิปรายกลุ่ม การศึกษาคกรณีตัวอย่าง การใช้สถานการณ์จำลอง ซึ่งในการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมดังนี้ กิจกรรมครั้งที่ 2,6 ใช้กรณีตัวอย่างและกระบวนการกลุ่ม กิจกรรมครั้งที่ 3-4,7-8 ใช้กระบวนการกลุ่ม กิจกรรมครั้งที่ 5 ใช้กรณีตัวอย่างจากเหตุการณ์จริง

(ภาพข่าว/วิดีโอทัศน์ น้ำท่วม) และกระบวนการกลุ่ม กิจกรรมครั้งที่ 9 ใช้สถานการณ์จำลอง กิจกรรมครั้งที่ 10-11 ใช้กรณีตัวอย่างจากสภาพจริง (การสำรวจจุดสถานที่ สิ่งของ ที่เป็นของใช้ส่วนรวมในโรงเรียน และมีนักเรียนบางคนบางกลุ่มนำมาเป็นของตนเอง) และกระบวนการกลุ่ม ส่งผลให้นักเรียนเกิดการปรับเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรมด้านการมีจิตสาธารณะเพิ่มสูงขึ้นครอบคลุมองค์ประกอบของจิตสาธารณะทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการใช้ ด้านการถือเป็นที่ และด้านการเคารพสิทธิ เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าวข้างต้น ไม่ว่าจะเป็นการอภิปรายกลุ่ม กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง ตลอดจนกระบวนการกลุ่ม ล้วนทำให้ผู้เรียนได้ตระหนักในสิ่งที่ตนทำ ผ่านการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนกับผู้อื่น เกิดการวิเคราะห์ สังเคราะห์ นอกจากนี้ยังได้ศึกษาสภาพจริงจากกรณีศึกษา ซึ่งน่าจะส่งผลให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากตัวแบบ โดยการเปรียบเทียบตัวตนกับตัวแบบเพื่อนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม นอกจากนี้ผู้เรียนยังได้ฝึกประสบการณ์จากสถานการณ์จำลอง ซึ่งจะช่วยให้เกิดทักษะได้ดี ส่วนกระบวนการกลุ่มจะช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดความมั่นใจมากขึ้นในการปรับเปลี่ยนตนให้เหมาะสมกับบริบทและสอดคล้องกับพัฒนาการของวัยรุ่นที่ต้องการการยอมรับจากกลุ่ม ในทำนองเดียวกันยังเป็นไปตามแนวคิดของทฤษฎีการปรับพฤติกรรมทางปัญญา (Cognitive Behavior Modification) ที่กล่าวไว้ว่า การปรับพฤติกรรมทางปัญญาซึ่งเป็นกระบวนการเปลี่ยนพฤติกรรมภายนอกโดยการเปลี่ยนความคิด การตีความ การตั้งข้อสันนิษฐาน ซึ่งแสดงให้เห็นได้จากผลการจัดกิจกรรมครั้งที่ 2 เหตุเกิดเพราะใคร หลังจากการจัดกิจกรรม ผู้วิจัยสังเกตพบว่านักเรียนเกิดการปรับเปลี่ยนความคิดจนตระหนักถึงการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมก่อให้เกิดพฤติกรรมในทางที่ดี และสามารถตีความรวมทั้งตั้งข้อสันนิษฐานได้ว่า จะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้มีการปฏิบัติที่ดีด้านการใช้ของส่วนรวม ได้แก่ การไม่ทำลายสิ่งของสาธารณะทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ตู้โทรศัพท์สาธารณะ หนังสือในห้องสมุด เป็นต้น กิจกรรมครั้งที่ 3-4 ขาดจิตสาธารณะ สู่ภาวะโลกร้อน ส่งผลให้นักเรียนตระหนักถึงภาวะโลกร้อน ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่สุดที่ทุกคนจะต้องให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหา โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมนุษย์ที่นักเรียนจะต้องคำนึงถึงและปฏิบัติให้เป็นแบบอย่างคนอื่น ในการทิ้งขยะให้ถูกที่ และการไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ กิจกรรมครั้งที่ 5 น้ำท่วม แผ่นน้ำใจ ซึ่งได้จัดกิจกรรมให้นักเรียนเข้าใจและตระหนักถึงความรู้สึกของผู้ที่ได้รับความเดือดร้อน

หลังจากการจัดกิจกรรม ผู้วิจัยสังเกตพบว่า นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง เช่น อาสาสมัครจัดตั้งกลุ่มรับบริจาคสิ่งของช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม และมีนักเรียนจำนวนมากมีน้ำใจร่วมบริจาคเงินและสิ่งของด้วย แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมครั้งนี้สามารถปรับเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรมของนักเรียนให้มีบทบาทในการช่วยเหลือคนอื่นและช่วยเหลือสังคมตามกำลังความสามารถของตนเอง กิจกรรมครั้งที่ 9 ใช้ของส่วนรวมเป็น เห็นใจผู้อื่น และกิจกรรมครั้งที่ 10-11 สมบัติส่วนรวม ร่วมกันใช้ ซึ่งได้จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ตระหนักถึงการใช้ของส่วนรวม และการเคารพสิทธิของผู้อื่นในการใช้ของส่วนรวมร่วมกัน ผู้วิจัยสังเกตพบว่า นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง และเปิดโอกาสให้ผู้อื่น ใช้ของส่วนรวมร่วมกันมากขึ้น เช่น อุปกรณ์กีฬา คอมพิวเตอร์ โต๊ะหินอ่อน รวมทั้งการเคารพสิทธิผู้อื่น รู้จักการเข้าแถวซื้ออาหาร การใช้บริการห้องสมุด การจอดรถจักรยานยนต์อย่างเป็นระเบียบ เป็นต้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ โกวิทช์ พงษ์ภักดี (2553) ที่ศึกษาการใช้โปรแกรมการฝึกคิดแบบ โยนิโสมนสิการเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยพบว่านักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมการฝึกคิดแบบ โยนิโสมนสิการเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะหลังการทดลองมีคะแนนจิตสาธารณะสูงกว่าก่อนทดลองและมีคะแนนจิตสาธารณะสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

นอกจากนี้ผลการวิจัยการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ยังสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาเชิงสังคมของ Bandura (1977 อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2552) ซึ่งกล่าวว่ากระบวนการเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และเชื่อว่า การเรียนรู้ส่วนใหญ่ของคนเกิดจากการสังเกตจากตัวแบบ ซึ่งจะสามารถถ่ายทอดความคิดและการแสดงออกได้พร้อมๆ กัน โดยตัวแบบจะทำหน้าที่ 3 ลักษณะ คือ ส่งเสริมการเกิดพฤติกรรม ยับยั้งการเกิดพฤติกรรม และช่วยให้พฤติกรรมนั้นคงอยู่ ซึ่งแสดงให้เห็นได้จากผลการจัดกิจกรรมครั้งที่ 6 คนดีของสังคม ซึ่งนักเรียนได้เรียนรู้จากตัวแบบที่เป็นกรณีตัวอย่างบุคคลที่ทำดีเพื่อสังคม ส่งผลให้นักเรียนตระหนักรู้และคำนึงถึงการมีส่วนร่วมร่วมกัน การทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม หรือการคำนึงถึงผู้อื่น จนกระทั่งเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม เช่น การทำความสะอาดหมู่บ้าน วัด และรู้จักเสียสละเวลาช่วยกิจกรรม

ชุมชนมากขึ้น ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับสุคนธรส หุตะวัฒนะ (2550) ที่ศึกษาผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยเทคนิคเสนอตัวแบบผ่านภาพการ์ตูนร่วมกับการชี้แนะทางวาจา ที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และพบว่านักเรียนที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยเทคนิคเสนอตัวแบบภาพการ์ตูนร่วมกับการชี้แนะทางวาจามีจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับ โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยเทคนิคเสนอตัวแบบผ่านภาพการ์ตูนร่วมกับการชี้แนะทางวาจาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552) ที่ได้รวบรวมวิธีการในการพัฒนาจิตสาธารณะที่มีนักการศึกษาได้ทำการศึกษาไว้ ได้แก่ การใช้บทบาทสมมติกับตัวแบบ (ธรรมนันทิกา แจ่มสว่าง, 2547) การใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม (นันทวัฒน์ ชุนชี, 2546) การใช้วิถีทัศนละครหุ่นเชิดเป็นตัวแบบ (บุญทัน ภูบาล, 2549) กิจกรรมครั้งที่ 7-8 เพื่อนำเพื่อนพัฒนา ซึ่งได้จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ตระหนักรู้ในการเป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้วิจัยสังเกตพบว่า นักเรียนสามารถเป็นผู้นำและเป็นตัวแบบในการนำเพื่อน ๆ เขียนโครงการพัฒนาชุมชนของตนเองและสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ เช่น ทำความสะอาดบริเวณรับผิดชอบ โดยที่ครูไม่ต้องควบคุมดูแล เป็นผู้นำในการอาสาพัฒนาโรงเรียน จัดตั้งกลุ่มให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักเรียนที่ประสบปัญหาด้านต่าง ๆ เป็นผู้นำในการรณรงค์ทำความสะอาดในหมู่บ้านและชุมชน จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าการพัฒนาจิตสาธารณะให้กับเด็ก และเยาวชนนั้น มีวิธีการที่แตกต่าง หลากหลาย แต่ส่วนใหญ่แล้วจะยึดหลักการของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางปัญญาเป็นหลัก โดยมีความเชื่อพื้นฐานที่ว่ากระบวนการปัญญามีผลต่อพฤติกรรม สามารถกระทำได้โดยการปรับเปลี่ยนกระบวนการทางปัญญา

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 นักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ มีจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิจัยพบว่าเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 คือ นักเรียนที่ได้เข้ากิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะมีคะแนนจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ โดยใช้

แนวคิดทฤษฎีในการพัฒนาจิตสาธารณะของ Bloom (1956 อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2552) ซึ่งกล่าวไว้ว่า สำคัญเป็นผลลัพธ์ทางด้านจิตใจของมนุษย์ที่ก่อรูปขึ้นได้จากกระบวนการเรียนรู้ของคน ซึ่งกระบวนการเรียนรู้นี้มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ คุณลักษณะด้านพุทธิพิสัย หมายถึง การได้รับรู้ (Cognitive) หรือการมีประสบการณ์ตรงกับสิ่งต่าง ๆ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ผ่านประสาทสัมผัสต่าง ๆ ทำให้บุคคลรู้จักและระลึกถึง มีความเข้าใจ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ได้ และนำไปสู่การก่อรูปของคุณลักษณะด้านจิตพิสัย ซึ่งหมายถึง ความรู้สึก (Affective) ผู้วิจัยสังเกตพบว่านักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะได้ให้ความสนใจหรือใส่ใจในและมีปฏิริยาตอบสนองกับสื่อ/อุปกรณ์ การแสดงความคิดเห็น การสะท้อนความรู้สึกของตนเอง และการร่วมอภิปรายกลุ่มได้เป็นอย่างดี จนก่อให้เกิดลักษณะพฤติกรรมการนำความรู้สึกหรือสิ่งที่ได้เห็นคุณค่านั้น ไปสู่การปฏิบัติ เช่น การตระหนักรู้และเข้าใจความรู้สึกของผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากน้ำท่วมส่งผลให้นักเรียนหาแนวทางในการให้ความช่วยเหลือต่อไป ซึ่งการเห็นคุณค่า การจัดระบบของคุณค่า และสร้างเป็นคุณลักษณะนิสัยที่นำไปสู่ คุณลักษณะด้านทักษะพิสัย ซึ่งหมายถึง พฤติกรรม (Behavior) หรือการแสดงออกที่จะสามารถสังเกตรูปแบบความประพฤติได้อย่างชัดเจนที่เรียกว่า บุคลิกภาพ จิตสำนึกของบุคคลจึงเป็นผลจากการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นภายหลังจากการมีประสบการณ์ตรงกับสิ่งเร้า การรับรู้ในส่วนนี้ได้ก่อรูปขึ้นในจิตใจของบุคคลในรูปของความเชื่อ ค่านิยมทัศนคติ ที่ก่อให้เกิดพฤติกรรม เป็นคุณลักษณะทางจิตที่ก่อรูปผ่านกระบวนการทางปัญญา เป็นปฏิริยาตอบสนองต่อปรากฏการณ์ทางสังคม จากการใช้แนวคิดทฤษฎีนี้จัดกิจกรรมให้กับนักเรียนจำนวน 12 ครั้ง จึงส่งผลให้นักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้จนก่อรูปให้เกิดการพัฒนาพฤติกรรมด้านการมีจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ รวมทั้งการใช้เทคนิควิธีการในการนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมแนะแนวหลายรูปแบบและทำได้หลายวิธี ซึ่ง นงลักษณ์ ประเสริฐ และคณะ (2553) ได้สรุปไว้ว่า ในการเลือกเทคนิคหรือวิธีการใดที่จะเหมาะสมสำหรับนักเรียนห้องใด กลุ่มใด และจะทำให้ นักเรียนบรรลุเป้าหมายได้เพียงใดนั้น ครูแนะแนวจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบในการเลือกใช้เทคนิคต่าง ๆ เพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะของนักเรียน จำนวนนักเรียนในห้อง วัตถุประสงค์ในการ

จัดกิจกรรมแนะแนว ตลอดจนคุณลักษณะที่จะพัฒนาในตัวบุคคล อีกทั้งยังต้องคำนึงถึง ความชำนาญในการใช้เทคนิคหรือวิธีการดังกล่าวของครูแนะแนวเอง และสิ่งสำคัญยิ่งก็คือ เทคนิคหรือวิธีการต่าง ๆ ควรจะเอื้อประโยชน์ให้กับนักเรียนมากที่สุด จากผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับ ทิศนา แชมมณี (2546) ที่ได้สรุปแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมซึ่งนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาจิตสาธารณะได้คือ การจูงใจให้ผู้เรียนปฏิบัติ โดยการช่วยให้ผู้เรียนได้รับรู้ เห็นคุณค่า ได้รับความสามารถของตนเอง เรียนรู้วิธีการกำกับตนเอง และเห็นผลที่น่าพึงพอใจของการปฏิบัติ การลงมือกระทำหรือปฏิบัติ ช่วยให้ผู้เรียนได้ลงมือทำ สังเกตการกระทำของตนเอง โดยให้ผู้เรียน ได้ข้อมูลป้อนกลับ และให้ผู้เรียนได้เทียบเคียงการกระทำของตนกับภาพในความคิด ซึ่งสอดคล้องกับ เจนต์จุฬา คำดี (2553) ที่ศึกษาผลของการใช้โปรแกรมสถานการณ์จำลอง เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านพระบาทท่าเรือ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้เข้าร่วม โปรแกรมสถานการณ์จำลอง เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ มีคะแนนจิตสาธารณะสูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมสถานการณ์จำลองเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วน เกษฎา หนูรุ่ง (2551) ได้ศึกษาปัจจัยจิตลักษณะที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 405 คน ปัจจัยจิตลักษณะ ได้แก่ เหตุผลเชิงจริยธรรม ลักษณะมุ่งอนาคต ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ค่านิยมความเป็นไทย สติปัญญา ประสบการณ์ทางสังคม และสุขภาพจิต โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้ ด้านการถือเป็นหน้าที่ และด้านการเคารพสิทธิ ผลการวิจัยพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยระหว่างปัจจัยจิตลักษณะรายด้านๆ กับจิตสาธารณะโดยรวมมีค่าเท่ากับ .572 สามารถอธิบายร่วมกันได้ร้อยละ 32.7 โดยปัจจัยจิตลักษณะที่ส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ส่วน สติปัญญาและความเชื่ออำนาจในตน ส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพรพรหม พรรคพวก (2550) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในสหวิทยาเขตกรุงเทพตะวันออก กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าตัวแปรปัจจัยทั้งห้าตัวคือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง การคล้อยตามผู้อื่น สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย กับจิตสาธารณะโดยรวมมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวแปรปัจจัยทั้งห้าตัวกับจิตสาธารณะราย

ด้านทั้งสามด้าน ได้แก่ ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้ ด้านการถือเป็นหน้าที่ และด้านการเคารพสิทธิการใช้ ที่วิเคราะห์แบบตัวพหุนามมีความสัมพันธ์กันและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณที่วิเคราะห์แบบตัวแปรเอคนามระหว่างตัวแปรปัจจัยกับจิตสาธารณะรายด้าน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกค่า และค่านำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะรายด้านทั้งสามด้านมากที่สุดคือ การรับรู้ความสามารถของตน โดยส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การศึกษาในครั้งนี้ สรุปได้ว่า กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะสามารถพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีการปรับพฤติกรรมทางปัญญา เทคนิคการจัดกิจกรรมแนะแนวและวิธีการพัฒนาจิตสาธารณะมาปรับประยุกต์เข้าด้วยกัน เพื่อให้การจัดกิจกรรมได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวในด้านให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รวมทั้งครอบคลุมถึงขอบข่ายการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านชีวิตและสังคม ให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รักษาสัมพันธภาพ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ดีมีคุณภาพ มีทักษะ และสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีการกระทำที่ถูกต้อง มีความภาคภูมิใจที่ได้ทำในสิ่งที่ถูกต้อง และเข้าใจในความหมายที่แท้จริงของสิ่งที่ตนทำ ซึ่งจะ使人เกิดจิตสาธารณะที่ยั่งยืนได้